

Bài 2. KHÍ HẬU CHÂU Á

I. MỤC TIÊU CỦA BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

– Hiểu được tính phức tạp, đa dạng của khí hậu châu Á mà nguyên nhân chính là do vị trí địa lí, kích thước rộng lớn và địa hình bị chia cắt mạnh của lãnh thổ.

– Hiểu rõ đặc điểm các kiểu khí hậu chính của châu Á.

– Củng cố và nâng cao các kĩ năng phân tích, vẽ biểu đồ và đọc lược đồ khí hậu.

II. NHỮNG VẤN ĐỀ CẦN CHÚ Ý CỦA BÀI HỌC

1. Khí hậu là thành phần tự nhiên rất quan trọng, có tác dụng chi phối sự hình thành các thành phần tự nhiên khác như địa hình, sông ngòi, cảnh quan...cũng như điều kiện sống và sản xuất của con người. Bởi vậy, GV cần làm cho HS hiểu và nắm vững đặc điểm các kiểu khí hậu chính.

2. Để giúp các em dễ dàng tiếp thu bài học, GV cần nhắc HS xem lại các kiến thức về khí hậu đã học ở lớp 7.

III. CÁC THIẾT BỊ DẠY HỌC CẦN THIẾT

1. Bản đồ các đới khí hậu châu Á.
2. Các biểu đồ khí hậu thuộc các kiểu khí hậu chính do GV tự chuẩn bị.

IV. GỢI Ý TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN BÀI HỌC

- Phân giới thiệu bài học, GV có thể sử dụng lời dẫn của bài.
- Tiến trình bài học có thể tiến hành theo các hoạt động :
- + *Hoạt động 1* : Học chung toàn lớp. GV hướng dẫn HS tự nghiên cứu hình 2.1 với nhiệm vụ :

- * Xác định các đới khí hậu thay đổi từ vùng cực Bắc đến vùng Xích đạo theo kinh tuyến 80°Đ . Mục đích của nhiệm vụ này là cho HS thấy ảnh hưởng của vị trí địa lí theo vĩ độ đến sự phân hoá khí hậu châu Á thành nhiều đới.
- * Xác định các kiểu khí hậu thay đổi từ vùng duyên hải vào nội địa. Nhiệm vụ này nhằm làm cho HS thấy kích thước rộng lớn của lãnh thổ, ảnh hưởng của lục địa và đại dương đến sự thay đổi khí hậu theo các kiểu.

Ở hoạt động này, GV có thể chỉ định một số HS lần lượt lên bảng trình bày những nhận thức của mình qua phần tự nghiên cứu lược đồ.

- + *Hoạt động 2* : GV có thể sử dụng hình thức thảo luận tổ hoặc nhóm. Có thể chia lớp thành 3 hoặc 6 nhóm. Các nhóm cần thảo luận các nội dung theo sự phân công của GV với thời gian xác định (GV ghi lên bảng nhiệm vụ cho từng nhóm và thời gian thảo luận) :

- * Xác định trên lược đồ sự phân bố các kiểu khí hậu chính (tên kiểu khí hậu và các khu vực phân bố)
- * Nêu đặc điểm chung của các kiểu khí hậu gió mùa và các kiểu khí hậu lục địa.

Sau khi các nhóm thảo luận xong, GV chỉ định đại diện các nhóm lên trình bày ý kiến của mình. Cuối tiết học, GV cần tổng kết, khắc sâu cho HS các nội dung chính sau đây :

- Khí hậu châu Á phân hoá rất đa dạng và những nguyên nhân của sự phân hoá đó.
- Khí hậu châu Á có sự phổ biến các kiểu khí hậu gió mùa và các kiểu khí hậu lục địa cùng với nơi phân bố của các kiểu khí hậu đó.

V. GỢI Ý TRẢ LỜI MỘT SỐ CÂU HỎI KHÓ

1. Phần Câu hỏi và bài tập

Ba biểu đồ khí hậu thuộc các kiểu khí hậu sau đây :

- U-lan Ba-to : thuộc kiểu khí hậu ôn đới lục địa.
- E.Ri-át : thuộc kiểu khí hậu nhiệt đới khô.
- Y-an-gun : thuộc kiểu khí hậu nhiệt đới gió mùa.

2. Vẽ biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa ở Thượng Hải

HS làm việc ở nhà. GV cần hướng dẫn cách vẽ cho các em. Cách vẽ như sau :

- Vẽ trục tọa độ : trục ngang chia thành 12 tháng, mỗi tháng lấy chiều rộng 1cm, trục đứng để ghi chỉ số nhiệt độ và lượng mưa. Cách chia thang nhiệt độ và lượng mưa như sau : nhiệt độ ghi ở cột trái, cứ 1cm chiều cao ứng với nhiệt độ 5°C , còn lượng mưa ghi ở cột bên phải, cứ 1cm ứng với lượng mưa 20mm.

- Biểu đồ nhiệt độ : vẽ dạng đường biểu diễn. Trị số nhiệt độ được đánh dấu giữa cột mỗi tháng. Nối 12 điểm của 12 tháng sẽ có đường biểu diễn nhiệt độ. Đường biểu diễn nhiệt độ nên vẽ màu đỏ.

- Biểu đồ lượng mưa nên vẽ dạng cột. Có 12 cột của 12 tháng. Bề rộng mỗi cột 1cm như đã nói ở trên. Chiều cao của cột ứng với lượng mưa của mỗi tháng. Sau khi vẽ xong các cột lượng mưa, cần kẻ sọc chéo hoặc tô màu xanh để cho biểu đồ rõ và đẹp.